

**ANNIE GOETZINGER:
BARCELONAN YÖ
SUOM. JUHANI TOLVANEN
TEKST. JARI RASI
WSOY 1993**

Kovasti hapa-roivalla linjallaan WSOY palkkaa tällä kertaa yhtä ammottavaa aukkoa käännössarjakuvan valikoimassa. Ranskan yhden tärkeimmän (nais)piirtäjän tuotantoa ei meillä ole aiemmin nähty.

Goetzingeri teki läpimurtonsa yhteistyössä käsikirjoittajamestari Pierre Christinin kanssa. Barcelonan yö on hänen ensimmäinen oma käsikirjoituksensa ja sijoittuu piirtäjän toiseen kotikaupunkiin.

Piirtäjänä Goetzingeri tekee tunnelmallista jälkeä, joka varsinkin värien käytössä muistuttaa

paikoin hieman Loustalla. Ihmishahmojen luontevuudessa olisi usein toivomisen varaa. Ehkäpä lievä karrikoinen tekisi niistä luonnollisempia.

Tarina Catherinesta, joka ajellehti Barcelonassa päämäärättömän elämän laineilla, muistuttaa ranskalaista ihmishahmotehdoksesta niin hyvässä kuin pahassa. Kaupunkikuvan pohdiskelusta ja menneisyyden muisteloista syntyy kohtuullisia tunnelmakuvia, mutta itse juoni lipsautelee arveluttavasti herttasarjaksi.

Ei Barcelonan yö missään nimessä huono ole. Tällaisia juttuja on vain nähty aika paljon (joskaan ei välttämättä sarjakuvissa). Aiheen tavanomaisuuteen nähden Goetzingerillä ei ole lopulta ollut tarpeeksi painavaa sanottavaa ja lukukokemus jättää hie-

man vajavaisen tunteen.

Goetzingerin tuotannon suomentamista sopisi joka tapauksessa jatkaa.

Harri Röpötti

**PAULI HEIKKILÄ JA
MARKKU PARETSKOI:
VANHOJEN HERROJEN PALUU
BANANA PRESS 1993**

Vanhat herrat ilmestyivät muutaman vuoden tauon jälkeen oikein albumiksi rustattuina. Lähtyn luettuani tekisi mieli kysyä miksi.

Albumi on välimuoto lyhyiden Pahkasika-jutuista ja täyspitkistä tarinasta. Herrojen automaattipitkin Suomea on päätetty parin sivun episodeiksi, jotka muodostavat löyhän vaellustarinan. Edellinen albumi oli koottu Pahkasikassa julkaistuista pätkistä, mutta näitä ei ole nähty aiemmin.

Herrat käyvät Heikkilän vanhassa kotipitäjässä, kohtaavat vanhoja tuttujaan ja mm. Veikko Huovisen. Tien päällä kulkiessa irvaillaan mm. hiihtokeskuksille ja muille sarjakuville, juodaan tietenkin vii-

naa ja pelataan kielipelejä.

Vanhat herrat ovat toimivia hahmoja ja Heikkilän taloudellinen piirrostyyli toimii. Periaatteessa kaikki on kohdallaan, mutta albumissa on yksi vika. Se ei ole hauska.

Voisi olettaa, että Pahkasikaa varten Heikkilä ja Paretskoi sorvasivat juttuja aina ideoiden mukaan. Mutta albumia vääntäessä puhtia ei olekaan riittänyt, vaikka siihen onkin käytetty runsaasti aikaa. Vitsit tuntuvat väkisinä.

Vain teknomusiikin parodinen analyysi toimii mainion visuaalisen idean varassa. Strobvalojen välkeiden mukaan herrat näyttävät josta toisesta ruudussa negatiivina. Koko juttu on siinä mielessä puhdasta sarjakuvaa, ettei sitä muussa välineessä voisi tehdä.

Harri Röpötti

TUNK-TUNK-TUNK-TUNK-TUNK-TUNK-TUN

**LAAKI 1/1993 & 2/1993
KUSTANNUS OY SEMIC**

Laaki on ainutlaatuinen lehti suomalaisilla sarjakuvamarkkinoilla: se saa Opetusministeriöltä avustusta kotimaisten sarjakuvan tekijöiden palkkioiden maksuun. Sarjakuvagoljatti Semicin kustantamaa ja Kalervo Pulkkinen Laaki-sarjat Oy:n nimissä päätoimittamaa lehteä on ehtinyt ilmestyä kaksi numeroa tämän vuoden aikana. Niiden jälkeen lehden linja vaikuttaa vielä selkiytymättömältä. Mikä oikein on kupletin juoni?

Ykkösnumeron kannen kuva, joka on Jussi Tuomolan käsialaa, on hieno, mutta muuten kansi on melko luotaantyöntävä. Kirjava tekstisälä ei sovi yhteen Juban piirroksen pienten yksityiskohtien kanssa ja saa kannen muistutamaan jotain Nykypostiä. Kakkosnumeron kannessa oleva Mäkelän piirros on selkeämpi, ja tekstien väri-iloitteluakin on hieman hillitty, joten kokonaisuus on parempi. Ruman logon a-kirjaimien ilmeettömästi toljottavat iirikset on nekin käännetty tasapainoisempaan suuntaan.

Suomalaisista sarjakuvan tekijöistä ilahduttavan monet yltyvät kiitettävään suoritukseen. Ykkösnumeron suomalaissarjoista mainitsemisen arvoisia ovat Mäkelän Juhani Ahon lasten pohjalta piirtämä, koskettava Vanha muisto ja Nuortimon hämäävän epätodennäköisestä lähtökohdastaan huolimatta toimiva Turisti. Myös Pantzar & Seppänen, Paakkanen ja Hämäläinen ovat mainioita.

Kakkosnumeron parhaimmistoa ovat Uusitalon Veijo Vävy -tarina ja espanjalaisen Pradon houreisen arjen kuvaus, joka olisi ansainnut paremman painojäljen.

Värisivujen täytteistä voidaan muuten olla

monta mieltä. Königin julkaiseminen väreissä on kalliiden nelivärisivujen tuhlauksia. Manu on ollut mielestäni aina tylsämielinen ja kömpelö, mutta kai sillä ihailijansa on, kun se on Angoulëmessä palkittukin. Miltonin sarjaan voi olla vaikea päästä sisälle, jollei huomaa ykkösnumerossa kahden sivun vaihtaneen keskenään paikkaa, mutta toisaalta koko tarina vaikuttaa kahdenkin jakson jälkeen aika kuivakiskoiselta.

Lyhyiden sarjojen runsaus tekee lehden sisällöstä sillisalaattimaisen vaikutelman. Lehdessä on sarjoja niin moneen makuun, ettei se kaikkien onnistu miellyttämään varmaan ketään. Toisaalta yksittäisten juttujen ongelmana on liian usein yhdentekevyys, ne saavat vain hymähtämään joko lievästi huvittuneesti tai tuskastuneesti. Edes kovien ulkomaisten nimien, mm. Bretécherin ja Emersonin sarjat eivät ole heidän parasta tuotantoaan.

Joistakin Laakin sarjoista käy hyvin ilmi ns. "sarjakuva-ammattilaisuuden" kääntöpuoli eli leipäpappeus. Piirtäjät vääntävät sarjoja, jotka

eivät tunnu innostaneen edes tekijäänsä saati sitten lukijaa. Kaiken huipuksi Nordbergin Sovinisti-sarja kakkosnumerossa naiset-ovathuoria-ja-possu-syö-paskaa -huumorineen on niin vastenmielinen rimalalitus, etten mielollani näkisi tämänkaltaisen sarjakuvan tuotantoa tuettavan veronmaksajien rahoilla. Jaa et-tä satiiria? Niin varmaan joo.

Ulkomaisten juttujen suomennostyöhön olisi saanut paneutua huolellisemmin. Mm. kakkosnumeron Emerson-jutun ykkössivun viimeisen kuvan teksti "pilvissä" kiinnitti huomiot niin paljon, että se piti ihan tarkistaa: alkuperäinen ilmaisu "fleece" tarkoittaa suuriin piirtein "rahattomaksi kynitty". Jos jokin ilmaisu ei ole tuttu, sitä ei kannata arvuutella vaan katsoa sanakirjasta.

Epätasaisuutensa takia Laaki ei kolissut siten kuin olisi pitänyt. Joka tapauksessa odotan kiinnostuneena, löytääkö lehti linjansa ja lukijansa. Toivotaan niin.

Jukka Heiskanen

**PETER MILLIGAN, BRENDAN
MCCARTHY JA CAROL SWAIN:
SKIN
SUOM. JUUKA HEISKANEN
TEKST. JARI RASI
WSOY 1993**

Skin on brittiläinen sarjakuva, joka puuttuu 50- ja 60-lukujen taitteesta järkyttävään kohua herättäneeseen katastrofiin, jossa talicomidilääke aiheutti kasan epämuodostuneita syntyneitä lapsia. Päähenkilö Martin on rypyläkätisenä syntynyt poika, talicomidin uhri.

Martin etsii hyväksyntää skin-

headien alakulttuurista. Peter Milliganin käsikirjoituksella on ansionsa. Skinejä ei kuvata pekkästäan kliseisinä pahoina poikina ja rasisteina, kuten heidät yleensä yksipuolisesti nähdään. Toki moiset viat ovat yleisiä skinien keskuudessa, mutta heidänkin käsityskoodistonsa vaihtelee.

Martinin henkilökuva on rakennettu kaikessa traagisuudessaan uskottavasti. Hänen arkielämänsä riipaisevat aidosti. Luontevasti tilanteiden ja toiminnan kautta ilman teennäisiä selityksiä.

Lopun ylilyönti lässähtää pahasti. Milligan antaa Martinin kosta, tehdä sen mitä lukijankin tekisi mieli. Ratkaisu ei ole vain epäuskottavan melodramaattinen. Se myös purkaa lukijaan syntynyttä ahdistusta ja vastenmielisyyttä lääketieteellisten vastuuttomuutta kohtaan, vaikka juuri moisten tunteiden herättäminen olisi kaiketi tällaisen sanomasarjakuvan tarkoitus.

Brendan McCarthy on merkitetty albumin piirtäjäksi ja Carol Swain värittäjäksi. Enimmäkseen piirrokset koostuvat väreistä, joten Swainin osuus kuvakielellä

lienee ratkaiseva.

Carol Swain tunnetaan (ainakin Suuressa kurpitsassa julkaisuista) mainioista tunnelmallisista sarjakuvanovelleistaan, joita hän tekee paksulla, hiilipiirustusta muistuttavalla mustalla viivalla. Myös Skinin värit on maalattu paksunlaisesti. Jälki näyttää saku-rallidulla väritetyiltä. Paikoin värit näyttävät vähän psykedeelisen sotkuisilta, mutta enimmäkseen niiden hehku sopii Skinin leiskuviin tunteisiin.

Harri Röpötti

AL CAPP:
LI' ABNER 12,
ARKIPÄIVÄSARJAT 1946
SUOM. ARVI TAMMINEN
TEKST. HANNELE PARVIALA
LIKE 1993

Li' Abner on varmaan pisimpään suomennostaan odottanut todellinen sarjakuvaklassikko. Eikä ihmeikään, kun sarjassa puhutaan kummallista etelävaltioiden hillibillyenglantia. Like on viimein tarttunut härkää sarvista ja se on kulttuuriteko, vaikka täydellisesti ei olekaan onnistuttu. En tiedä olisiko voitukaan...

Liken ensimmäinen Li' Abner on 12. osa jostakin isommasta sarjasta, jota en tunne. Esipuheista päätellen teossarja on kunnianhimoinen kokonaiskartoitus. Käännettynä esipuheet tuntuvat hiukan pompööseiltä ja kovin intimielisen kansallishenkisiltä, omakehujen amerikkalaisilta. Ehkä niitä olisi voinut hieman lyhentää ja suomalaistaa, ehkä täy-

dentää tällaisella esipuheella. Mielenkiintoista on mm. että yhden ruudun piirräksestä (Basil Wolvertonin vierailu) turistaan seitsemisen sivua esipuheissa!

Oikeastaan esipuheet olisi voinut kääntämisen sijasta suomentaa, teksti kun on nyt kömpelölköä, enemmän amerikanenglannilta kuin suomalta tuntuvaa. Sarjakuvahahmoista (Blondie ja Dagwood) olisi myös voitu käyttää suomalaisia nimiä (Helmi ja Heikki).

Nämä vain reunahuomautuksina. Itse asiassa tekstissä on paljon kiintoisaa tarinaa Al Cappista, joka on yksi sarjakuvan ehdottomia mestareita.

Albumin seikkaalu on hyvin valittu, monipolvinen tarinakokoelma sarjan perusaiheista, ja sa-

malla hyvin valmistumisaikaansa kuvastava. Capp on sarjakuvan suuria dramaturgeja, oivallisen kaupallinen sarjakuvan kehittäjä.

Harmi vain, että noina aikoina sarjakuvat piirrettiin huomattavasti nykyisiä sanomalehtistriptejä isompaan julkaisuasuun ja siksi näin albumissa grafiikka ei pääse oikeuksiinsa. Runsaan tekstin määrä myös korostuu pien-

nen julkaisukoon vuoksi. Miksei muuten ole päädytty vaakasuo- raan albumimuotoon (mallia Mikki Hiiren kulta-aika), kun esipuheetkin on kummasti taitettu vaakasuo- raan ja julkaistaan poikittain pystysuuntaisessa albumissa? Onko säästetty sivuja lukuelämyksen kustannuksella?

Tämän albumin myötä monelle

Kalervo Pulkkinen

BOURGEON:
HÄMÄRÄN MATKAMIEHET 2: SUOLALAMMEN
SILMÄT
SUOM. SOILE KAUKORANTA
TEKST. JARI RASI
JALAVA 1993

Bourgeonin historiallinen seikkailufantasia Hämärän matkamiehet on edennyt suomennoksena toiseen osaansa. Sarjan osat ovat löyhästi toisiinsa liittyviä, itsenäisinäkin luettavia tarinoita, joita sitovat toisiinsa samat henkilöt sekä yhteinen tarupohja. Suolammen silmien jälkeen sarjassa on vielä ilmestynyt erillinen, laaja romaanimainen jatko-osa Le dernier chant des Malaterre. Se on kahden ensimmäisen osan lyirisestä ilmaisusta poiketen eepisempi, historiallista ajankuvaa korostava ja muutenkin selvästi realistisempi.

Keskiajalle satavuotisen sodan aikoihin si- joittuvan tarinan toisessa osassa jatkavat vael- lustaan naamioitu, kasvoiltaan runneltu ritari, hänen omaa nahkaansa varjeleva nuori palvelijansa Anicet sekä päähenkilöksi kohoava pa- rantajatyttö Mariotte. Ritariin sisäisen sovituk- sen pakon eteenpäin ajama seurue kohtaa uu- delleen jo edellisestä osasta tutun haltija- tai keijukaiksansa (jota suomentaja kutsuu kää-

piöiksi) sekä tällä kertaa myös hirvittävät dhu- ardit.

Suolammen silmät, kuten Sumumetsien lu- mouskin, edustaa Bourgeonin tuotannossa historiallista seikkailua, jossa fantasiaclementit nousevat omalla painollaan vastustamatto- masti esiin, vaikka niitä ikään kuin pyritään painamaan pinnan alle. Teksteissä limittyvät realistinen taso ja myyttiset ainekset, keskiai- kaiset runot ja sadut.

Toisen osan kerronnalle on ominaista, että realistinen historiallinen aika ja myyttinen al- kuaika kohtaavat. Ne ovat usein niin päälle- kään liimattuja samojen tapahtumien toistues- sa molemmissa, että niitä on vaikea erottaa toisistaan. Näin syntyy symboliikalla ladattua kerrontaa, joka kutsuu useampaan mietiskele- vään lukukertaan. Piiloon jääviä tulkintamah- dollisuuksia avautuu jokaisella keskittyneellä lukukerralla lisää.

Bourgeonin tulkinta kaiken fantasiakirjalli- suuden ja -sarjakuvan perusasetelmaan kuulu- vasta hyvän ja pahan taistelusta on kiinnostav- van vivahteikas. Oikeastaan ei ole kyse taiste- lusta, vaan epätasapainosta. Kuolemaa edusta- va musta kuningas hallitsee maailmaa, josta naisellinen prinssi valkoinen kuningatar on karkoitettu.

Ellen Kotanen

RALF KÖNIG:
VAPAUTUNUT MIES
SUOM. HARRI LARES
TEKST. ANU TONTTI
LIKE 1993

Ralf König (s. 1960) on noussut vauhdilla homojen alakulttuurin piirtäjästä suuren yleisön suosikiksi. Viime vuonna hänelle o- jennettiin Saksan merkittävimmän sarjaku- vafestivaalin Erlangenin palkinto. Perustelut olivat iskevät: "Joka ei Königii tunne, sitä elä- mä rankaisee." Palkinnon König nouti naisek- si pukeutuneena.

Düsseldorfin taideakatemiassa 1981-86 opiskellut König sai ensimmäiset sarjakuvan- sa julkisuuteen 70-luvun lopussa Homolulu- lehdessä, mutta siirtyi pian tekemään Schwulcomix-sarjakuvia Verlag Rosa Winke- lille.

Taiteiden opiskelu ei häntä erityisemmin kiinnostanut. "Halusin kertoa tarinoita ja päässäni olivat vain omat sarjakuvani", sanoi König Comic Jahrbuchin haastattelussa. Hän tarjosi töitään myös suurelle Rowohlt-kus- tantamolle, joka julkaisikin Königin ensim- mäisen albumin Der Bewegte Mann.

Nyt se on ilmestynyt suomeksi nimellä Va- pautunut mies. Tarina kytkee yhteen monia eri aineksia; emansipoitunut miesryhmä, tyt- töystävänsä vuoksi itsemurhan lavastava Alex, häneen ihastuva Norbert ja koko jouk- ko muita ihmisiä.

Kertomus vellooo arkipäiväisissä puitteissa, niin homo- kuin heteroseksuaalisine lem- menhuolineen, juhlineen kuin ystäväpiirei- neen. Königin tarkka silmä rekisteröi arjen sävyt ja siirtää ne draamallisessa muodossa sarjakuvaksi. Eräiden tietojen mukaan albu-

mista ollaan tekemässä elokuvaa. Se onnistui- si helposti, Königin teksti on luontevaa ja oleelliseen keskittyvää.

Königin sarjakuvien menestykselle myös homokauhuisessa heteroyhteisössä on kes- keistä hänen itsestäänselvä suhtautumisensa homoseksuaalisuuteen. Königin radikaalisuus on sitä, että homot ovat normaaleja. König ei selittele eikä puolustele, hän kertoo tari- noita. Tarina on sarjakuvassa tärkeintä, aivan kuten elokuvassakin.

König seuraa myös - aihevalintaansa luku- nottamatta - sarjakuvan suurta päävirtaa. Hän ei ole radikaali, ei uudistaja. Hän piirtää huumoria, joka on sarjakuvan keskeisin ja suosituin genre.

Königin huumori ei ole mustaa vaan ihmis- suhteisiin liittyvää arkista ja ymmärrettävää. Königin sarjakuvat ovat perinteistä perhesar- jakuvaa, homojen Helmi ja Heikki. Hän ei harrasta mauttomia piloja, ei ole homojen Reiser.

Samalla lukijalle tarjoutuu tilaisuus tirkis- tellä tuntemattomaan maailmaan, homojen alakulttuuriin eri vivahteineen. Königin luke- minen on vaaraton tapa tehdä se.

Königin piirrostyylillä sopii mihin tahansa huumorisarjakuvaan. Ihmiset ovat nelisormi- sia, aivan kuten Aku Ankassa. Se joka väittä- si hänen isonäköisiä hullunkurisen näköisiä hahmojaan pornografiaksi tekisi itsensä nau- rettavaksi. Vahvasti karrikoitu piirrostyylillä etäännyttää lukijan turvallisen kauas hien ja sperman hajusta.

Aina mukana oleva vahva seksuaalinen la- tauk- jaa myös monelta lukijalta huomaamat- ta. Königin sarjakuvissa naiset eivät koskaan ole seksisymboleja, ja tämän aselman puut- tuessa keskivertolukija ei välttämättä miellä

seksuaalisuutta, ei osaa lukea sitä omista en- nakkokoodauksistaan johtuen. "Pidän naisia mitä suurimmassa määrin epäeroottisina", totesi König lcomInfon haastattelussa.

Jopa Saksan liittotasavallan surullisenkuu- luista sarjakuvassensuurin järjestelmä Bundes- früfstelle päästi muutaman tunnin pohdinnan jälkeen läpi Königin AIDS-avulle tekemät pie- net sarjakuvavihot. Samoja viikkoja julkaisi myös Suomen AIDS-tukikeskus.

Sitä paitsi Königin sarjakuvat ovat hyviä. Hänen ominta aluettaan tuntuu olevan ihmis- suhdesotkujen ja -huolien kuvaaminen. Köni- gin huumori on ymmärtävää, osuvaa mutta ei kitkerää. Hän tietää piirrostyylinsä rajoituk- set ja toimii niiden puitteissa, asettaa pääpai- non älykkäästi auki kerittyvälle tarinalle.

Heikki Jokinen

MANS GAHRTON, TOIM.:
TARINOITA ENSIRAKKAUDESTA
SUOM. N. JA K. NIKANDER
TEKST. JOUNI RINTA, JUKKA
MURTOSAARI (SOFIA) JA TARMO
KOIVISTO (MÄMILÄ)
SEMIC 1993 (POHJOISMAISEN
KULTTUURIRAHASTON TUELLA)

Yhteispohjoismainen sarjaku- va-antologia ensirakkaudesta herättää minussa aluksi lähinnä pahoja aavistuksia. Tarkemman tarkastelun jälkeen huokaisen kuitenkin helpotuksesta, mukana on myös ilopillereitä.

Tanskalainen Peter Madsen

aloittaa 10-sivuisella värisarjalla Kuka on Benny? Tarina on lievästi siirappisöpö, mutta sinänsä ter- vehenkinen, ytimenä: ole oma it- sesi. Lukiolaisiksi väitetyt päähän- kilöt näyttävät korkeintaan 13- vuotiailta, mutta paikoin värin- käyttöä katselee ilokseen.

Nam! Ruotsalaista Cecilia "En- samma Mamman" Toruddia vihi- doinkin suomeksi ja vielä väreis- sä, jotka tuovat mieleen kulahta- neen 50-luvun lastenkirjan. Hä- nen ensilempensä onkin sitten jo- tenkin hieman realistisempi, hupa kuin mikä. Just tollaista se oli - liik. Lyönpä vaikka vetoa, että jut-

tu on tosi!

Jukka Murtosaaren Sofia on melkoisen pateettinen räikeänvä- rinen keitos. Ihmisten kasvot jäh- meine letraset-arkilta lainattuine ilmeineen eivät herätä sympatiaa. Ainoa eloisia naama on Sofian violetiksi piruksi muuttuneella poikaystävällä. Tapahtumapaikan voi hämärästi aavistaa joksikin epämääräiseksi Keski-Eurooppa- laiseksi pikkukaupungiksi, mutta minkä takia? Ja rakastuvatko pik- kupojat tosiaankin parikymppisiin naapurintyttyihin?

Norjalaisen Knut Naerumin kertoma ja jugoslavialais-synty-

sen Boro Pavlovicin piirtämä Kul- takutri ja TV-täti onkin sitten varsinainen unelmien täyttymys. Tarina on niin kreisi, että tuo klassinen ja kalsea "sarjakuvareali- smi" on tässä paikallaan ja ko- rostaa juttua edelleen.

Jan Lööfiltä on mukana Tintti- parodia, jossa keski-ikäinen Tintti saa tehtäväkseen mennä naimi- siin. Ellei satu hoksaamaan, kuka on kyseessä ja muistamaan kuka on Tette, juttu on aika tyhjänpäi- väinen. Eikö muuten Teophilus ole suomeksi Tuhatkauno?

Assar-makkaran isä Ulf Lund- qvist projisoi raadollisen Love-

... JA TÄMÄ OLI KUTEN KAIKKI
TIEDÄMME. LOISTAVAN
URAN ALKU...

sille lukijoille. Onhan Anun ja Aten sivu

aiheenaan lasten ensikokoemuks.

Charlie Christensenin Arne Anka, vanha kunnon sikailija, esittäytyy suomalaisleisille, muttei valitettavasti tässä räpäytetä parhaita (pahimpia?) puoliaan. Sarja palaa Arnen lapsuusvuosiin tutkimaan, mistä tämän fiksoitumat johtuvat. Lopussa Arnelle käy niin kuin sarjakuvankoilille kuuluu käydä. Huonosti.

Kaikenkaikkiaan, albumista jäi

mukava olo. Päälimmäisenä fiiliksenä jonkinlainen viaton kirkasot-saisuus... Vein sen heti kuvataidekoulun oppilailleni ja nuorimmat (11-13 v.) olivat kiinnostuneita. Albumi tarjoaisi takuulla tervetullutta jutunjuurta (eikä tämä ehdotus ole väheksyvä) peruskoulun 5-6 luokkien keskustelutunneille!

Kata Koskivaara

CARL BARKS:

AKU ANKAN PARHAAT 47: TYHJÄTASU JA MUITA ROOPESEDÄN VITSISARJOJA
SANOMAPRINT 1993

Lhyet Barksin Roope-tarinat lovat yksinkertaisesti mukavaa luettavaa - nasevaa, nokkelaa ja kaavoihin kangistumatonta ainakin näin yhden albumin mittaan.

Aiheet liikkuvat Roopen saittuuden ja rahanhimon ympärillä ammentaan kerta kerralla uutta huumoria lähteestä, joka ei kuitenkaan ole kovin syvä. Sarjat eivät voisi olla paremmassa järjestyksessä. Sivuja käännelellä on hauska löytää uusia kehitelmiä vanhojen tuttuun teemojen ympäriltä.

Albumin mielenkiintoisin piirre on sen niin sanottu aikuisille suuntautuneisuus. Tällä kertaa ei Disney-lukijaa aliarvioida, vaan oletetaan, että hän osaa nauttia lukemastaan sekä sivutiedoista, joita albumi tarjoaa kiitettävästi. Roopen ikä esimerkiksi käy ilmi samoin kuin hänen kyltymätön kahvinhimonsa.

Pikkukivaa luettavaa näissä paketissa. Välillä tuntuu, että olisi yritetty liikaa. Taas korotetaan Barksia korkealle ja ollaan väittämässä, että hän oli todella suuri guru. Vaikka näin olisikin, korostetaan sitä albumissa turhan paljon.

Mitä tulee Aku Ankaan, hän loistaa poissaolollaan. Roope jättää sukulaisensa hienosti varjoon sa pelkäksi sivustakatsojaksi. Siksi sarjat tulevat esille tuoresta näkökulmasta. Positiivista ankismia.

Antti Vuorio

WILL EISNER:

NÄKYMÄTTÖMIÄ IHMISIÄ SUOM. SOILE KAUKORANTA
TEKST. JUSSI KARJALAINEN
JALAVA 1993

Kaikki tuntevat Eisnerin taidon kertoa tarinoita, punoa dramatiikkaa arkeen ja sada sarjakuvaa uskottavasti muistuttamaan elämän räsymattoja. Ja kaikki tietävät hänen taitavan hahmojensa mimiikan ja hallitsevan lukijan katseenkuljetuksen sivulla. Kaikkea tätä sopii ihaila edelleen.

"Turvapaikka" kertoo aran Pincus Pleatnikin kohtalosta. Mies välttää kontakteja ja elää niin syrjäanveäytyvää elämää, että kukaan ei oikein muista häntä. Sarjan juoni on klassinen "lumivyöry -tarina", jonka laukaiseva tekijä, painovirhe kuolinilmoituksessa saa korppikotkat - velkojat, vuokraisännät ja kaukaiset sukulaiset liikkeelle. Ja välinpitämättömien ihmisten avittamana Pincus Pleatnikin tuho etenee väijäämättä kohti murheellista ja valitettavan ennalta-arvattavaa finaaliaan. Lukija tietää koko ajan, että näkymättömyyden selviytymisstrategia ei toimi.

Vastauksen etsintä hallitsee "Voiman" parantaja Morriksen elämää. Jonkin aikaa hän elää yhdessä ennustajan, Mustalais-Lilin kanssa, mutta Liliä kiinnostaa vain rahanteko. Morris haluaa löytää "voiman, joka meissä asuu, jolla voimme muuttaa asioita ja parantaa ihmisiä". Lil kyl-

lästyy Morriksen tunteiluun ja heittää tämän ulos. Morriksen vaellus jatkuu yhä syrjäntyneempänä. Hetken näyttää siltä, että hän juopottelee huolimatta on pääsemässä jaloilleen, pastori käy moittimassa häntä, mutta hän parantaa. Huterasta rauhastaan hänet syöksee Mustalais-Lil, joka saapuu Morriksen luo ramman ja myrkyllisen poikansa kanssa. Lil vaatii Morrista parantamaan poikansa, mutta siihen hän ei pysty. Morris ajautuu jälleen kadulle. Hänen parantamisesaan oli Luhu-pummin sanojen mukaan "ehkä kysymys vain tahdonvoimasta", mutta sitä hänellä ei enää ole.

Jos heikko tahto tai tahdottoisuus ajoivat Pincuksen ja Morriksen katujojaan, tulee "Kaksintaistelussa" voimakkaasta tahdosta Hildan ja hänen katsastamansa anoppikandidaatin tuho. Keski-ikää lähenevä Hilda tarvitsee välttämättä miehen elämänsä. Sopiva mies löytyykin omalta työpaikalta, hissukka alkamiespoika Hermann lasten osastolta, ja Hilda käy taistoon viettelijättären elkein. Paljoa-kaan ei tarvita, ennenkuin Herman itse on voitettu, mutta hänen äitinsä asettuu poikkiteloihin. Vanha-rouva Yetta on tehnyt itsensä välttämättömäksi pojalleen - "hänellä on heikko terveys... vatsahaava! Miten sinä muka osaisit pitää hänestä huolta?"

Kun nuori pari aikoo kaikesta huolimatta virallistaa liittonsa, Yetta lavastaa kaasuuunin avulla

itsemurha-yrityksen, mutta joutuu oman juonikkautensa uhriksi. Eisner todellakaan säästä vai-voiaan huolehtiessaan, että lukija käsittää miten, ja tämä turha osoittelevuus syö muuten näppärää tarinaa.

Yetta makaa avuttomana vuodepotilaana ja Hilda luulee voitaneensa, ja muuttaa Hermannin ja Yettan luo. Tahtojen taiston hieman epäuskoittavan loppurajähdyksen aiheuttaa aukijäänyt kaasuhana ja Yettan kaatama kynntilä. Luulisi että yhdestä kaasuu- onnettomuudesta viisastuisi.

Yhden lukukerran jälkeen "Näkymättömistä" jää lievä pettymys: Onpas "pieniä" tarinoita. Ehkä ne toimisivat paremmin erikseen, kuten ne muistaakseni englanniksi ilmestyivätkin. "Myrskyn silmään" jälkeen nämä novellit tuntuvat välipaloilta. "Myrskyssä" yksilöä kuljetti itse historian voimat, nyt on tarkastelun alla se, mitä ihmiset toisilleen tekevät. Ihän nasta perhehelvetti, tämä Eisnerilainen maailma.

Kata Koskivaara

BRYAN TALBOT:

LUTHER ARKWRIGHTIN SEIKKAILUT SUOM. JAAKKO MÄNTYJÄRVI
TEKST. JOUKO RUOKOSENMAKI
TK-KUSTANNUS 1993

Oli jo korkea aika saada tämä sarjakuvateos suomeksi. Pieni kustantaja otti suuren riskin ja pukkasi ulos kerralla viisi jaksoa Arkwrightin kronikasta.

Kannen teksti "Adventures of" on jostain syystä jätetty kääntämättä, eipähän tule kenellekään mieleen verrata Lutheria Tinttiin. Sarjakuvatöihin tottumaton paino on mokailut, selän liimaus käy koetukselle lukijan ahmiessa keskiaukeaman sisään "imeytyvää" tekstiä. Käännös, toimitus, tekstaus ja ladonta on tehty pieteetillä.

Talbotin hiuksenhieno varjostustekniikka on hieman kärsinyt kopiointi- tekstaus- ja painoprosessin aikana, mutta ainakaan minua se ei haitannut. Ihmettelin kyllä, miksi tämän tasoinen piirrostyö on ylipäättään pakotettu B5 kokoon. A4 tai vaikkapa B4 ei olisi lioittelua. Vasta silloin pääsisi todella nauttimaan piirroksen harvinaisesta yksityiskohtaisuudesta.

Talbot aloitti nyt julkaistun Arkwright-seikkailun tekemisen vuonna 1978, kolme ensimmäistä osaa ilmestyivät neljä vuotta myöhemmin albumiksi koottuna. Luther Arkwright -roolipelin julkaisemisen aikoihin Talbotin piirrellessä sillä välin mm. Nemesis-tä.

Valkyrie Press alkoi kustantaa seikkailuja lehtinä alusta syyskuussa 1987. Seuraavana vuonna sarja voitti Englannissa kerralla neljä Eagle-palkintoa ja viimeinen osat 7,8 ja 9 kat- tanut albumikin ilmestyi keuhällä 1989. Pitkistä aikajänteistä huolimatta Talbot säilytti tyyliä ja oppii loppua kohden piirtämään myös naishenkilöt luonnollisen näköisiksi.

Vuosien varrella Luther on kasvanut sarja-

kuvaa suuremmaksi ilmiöksi. Sen käsityksen saa sarjan ohella julkaistusta kirjallisesta materiaalista. Jo alkuperäiset lehdet sisälsivät kirjoja ja muuta "animateriaalia". Lehtisarjan kylkiäisenä julkaistiin vielä kymmenes ARKeology-lehti samaa tavaraa.

Suomenkielisessä laitoksessa kolme ihmistä pääsee keuhmaan ja analysoimaan sarjaa. Lisäksi Trina Robbins esittelee Octobrianan, yhden sarjan sivuhenkilöistä. Talbot itse puolestaan selvittää hahmonsa kimurantteja julkaisuvaiheita. Mielenkiintoisin tai oikeastaan selvintä on Mike Bruntonin "puuta heinää" -juttu Arkwrightin monikaikkeudesta. Jos pääsisin neuvomaan itseäni aikaan ennen kuin luin opuksen, kehoittaisin aloittamaan nimenomaan tästä rautalankamallista.

Scifiin ja rinnakkaismaailmoista kertoviin kirjoihin laajemmin tutustumattomana Talbotin tapa numeroida paralleleleja herätti minussa aluksi lievästi närkästyksi. Sarjakuvaa lukiessa ei tee mieli hyppiä jatkuvasti taaksepäin ja vertailla numerosarjoja keskenään. Lukiessa oppii kuitenkin jättämään rekvisiit- tana kulkevat tasojen numeroinnit pian omaan arvoonsa.

Lutherin muistelukset on kätevästi erotettu pääjuonestu upealla laveeraustekniikalla. Yhde lailla kiehtoo Talbotin pikkutarkkuus taustojen ja esineiden kuvauksessa. On mieltä ylentävää nähdä sarja, jonka tekijä on todella paneutunut työhönsä visuaalisesti ja si-

sällöllisesti.

Talbot kertoo ottaneensa tavoitteekseen tehdä älyllistä sarjakuvaa ja hylänneensä tar-koituksella amerikkalaisen piirtämistavan. Hän jätti onomatopoeettiset tehosteet pois ja käytti alkuperäisessä työssä minimaalisesti puhekuplia. Amerikkalaiset eivät ilmeisesti osaa lukea tekstiä ilman kuplia ja sitä kautta tämä Suomessa julkaistu versio näyttää aika normaalilta sarjakuvulta. Tästä pienestä muokkauksesta huolimatta tarina toimii hienosti ja tempaa mukaansa monikaikkeuden valtapelini.

Viittaukset myytteihin, historiaan, ihmisiin, jne., joita juttu on lastattu täyteen, eivät rasi- ta tarinaa vaan antavat sille syvyyttä. Tämä aikussarjakuvaa ei ole täynnä tissejä, se on mielenkiintoinen hyvin juonen ja henkilögal- leria ansiosta. Piirrostyö tekee mielikuvi- tusmaailmasta käsin kosketeltavan todellista.

Talbotin tapa jaksottaa kerrontaa tekstin määrän avulla on rohkea. Välillä tekstiä tun- tuu olevan liikaa, mutta se sopii kerrontaan. Tekijä vaihtelee kuvakulmia, kuvakokoa ja si- vutaittoa suvereenisti. Hidastus, montaasi ja muut elokuva- ja sarjakuvakerronnan keinot ovat hallinnassa. En muista, koskaviimeksi yhtä huolella sommitellut ruudut ja sivut oli- sivat pysäyttäneet minut näin tehokkaasti. Luther Arkwrightin seikkailut on klassikko.

Reima Mäkinen

MARDON SMET, MINNA

PARKMAN:

MUUMI I: TAIKATALVI

SUOM. ANTTI SEPPÄNEN

TEKST. JOUKO RUOKOSENMAKI
SEMIC 1993

Semic on alkanut julkaista Muumi-sarjakuvia nyt myös albumina ja ensimmäisenä on ilmestynyt alkuosa Tove Janssonin

Taikatälvä-kirjaan perustuvasta ta- rinasta, joka on aiemmin julkaistu Muumi-lehdessä.

Piirrostyö on kuollutta mainos- jälkeä, jota vielä korostaa melä- karamelliväri. Onneksi Muumit sentään ovat valkoisia toisin kuin tv-sarjassa. Sivutaitto on välillä haperoivan tuntuista, mutta osa ruuduista on varsinkin onnistu- neesti sommiteltuja. Osa sisäku-

vista näyttää omituisesti jostain muusta kuvasta läpi piirretyiltä.

Sarjakuvaversiossa hahmot on latistettu irtonaisia kirjan lauseita laukoviksi suurisilmäisiksi kiito- kuvaolioiksi. Semicin Muumit ovat kolmiulotteisia sarjakuvia juuri niin kuin Pystynen aikanaan asian määritteli: ulottuvuuksina toimivat korkeus, leveys ja - vali- tteavasti - latteus.

Muumi-sarjakuvia kaipaaville suosittelaa ehdottomasti WSOY:n julkaisemia Tove Jans- sonin piirtämissä sripeistä koot- tuja albumeja, joissa Muumi-per- he tuntuu joskus jopa elävämmlä- ti, persoonallisemmalta ja haus- kemmalta kuin alkuperäisissä Muumi-kirjoissa.

Jari Mäkelä

ROGER LELOUP:
YOKO TSUNO 5 • REININ KULTA
 SUOM. VESA NYKÄNEN
 TEKST. JOUKO RUOKOSENMAKI
 SEMIC 1993

Kun Yoko Tsunon seikkailuja muinoin julkaistiin Non Stopissa ja Ruudussa, ne olivat ehdottomia suosikkeja todennäköisesti siksi, että kerrankin seikkailijana oli nuori nainen, joka selviytyi nokkeluutensa avulla tilanteesta kuin tilanteesta. Nuori japanilaisnainen on edelleenkin nokkela, mutta enää ei seikkailuissa ole samanlaista imua.

Luen silti edelleenkin nostalgiasyistä Yoko Tsunoja, vaikka Semic julkaiseekin Yokon seikkailuja erikummallisessa järjestyksessä. Reinin kullassakin viitataan aiempaan tarinaan Tuulen tytär, jota ei ole julkaistu suomeksi.

Reinin kullassa Yoko Tsuno on visiitillä Saksassa ja joutuu keskelle tapahtumia, joita selvittäessään ottaa osaa jopa koko maailmanrauhan varjelemiseen. Hän pestautuu Kölnissä japanilaisen liikemiehen tuliksi keskelle yrittäjäsuosioita, juonittelujä ja murhia, jotka hän luonnollisesti selvittää. Yoko Tsuno on sen verran ponteva nuori nainen, että hän tunnistaa muoviräjähteenkin sellaisen nähdessään.

Tarinana Reinin kulta on monimutkainen ja vauhdikas mutta sen verran kuivakkaasti kerrottu, ettei vanhaa innostusta saa enää millään herättämään. Vanha höyryveturi on tosin komeasti piirretty.

Erityisesti Reinin kultaa lukiesaa häiritsee ontuva käänös. Paikotellen teksti on suorastaan omituista. Eniten kuitenkin tökkii huolimaton suomen kieli, jonka käytössä kääntäjällä on ollut ongelmia toistuvasti varsinkin aikasanan kanssa. Suomen kielessä ei esimerkiksi sanota "Kazuki huomasi minut ja ei vitkastellut." Sitä paitsi Buddha kirjoitetaan nykyään kahdella d:llä.

Kirsi-Marja Kekki

JEAN-CLAUDE SERVais:
IRIACYNTHÉ
 SUOM. JUKKA HEISKANEN
 TEKST. JARI RASI
 WSOY 1993

Belgialainen Jean-Claude Servais (s. 1956) on tehnyt joitakin ääniostavia sarjakuvia. Hänen ensimmäinen suomeksi ilmestynyt albuminsa Iriacynthe ei sellainen ole.

Servais ammentaa tarinansa toden ja tarun rajamailta, metsän yllyönnöllisistä olennoista ja kertomuksista. Hänen vuosisadan alun kaiveruspiirroksia muistuttava tyylinsä sopii joihinkin sarjakuviiin erinomaisen hyvin.

Servaisin Tendre Violette -sarjan albumit ovat kiehtovia; kuvan ja tarinan utuisuus on tasapainossa. Niiden käsikirjoituksesta vastasi Dewamme, Iriacynthe taas on kokonaan Servaisin omaa työtä. Se ilmestyi alunperin albumina 1982.

Nuori paroni rakastuu levottomaan Iriacynthe-haamuun, joka pyrkii tuhoamaan paronin tämän sukulaisten avulla. Tarina on ohut eikä Servaisin piirros nosta sitä jalolleen.

Verrattuna mustavalkoisina ilmestyneisiin Servaisin sarjakuviin Iriacynthe jää väisäksi. Kuvista puuttuu intensiteetti. Sinänsä kaunit värit eivät lisää mitään, pikemminkin ottavat pois.

Mieleen nousee kerettiläinen ajatus, että Iriacynthe on osunut kustantajan haaviin, koska siinä on

enemmän alastomia neitoja kuin Servaisin paremmissa albumeissa. Ei kai se nyt näin yksinkertaista voi olla?

Heikki Jokinen

JEAN VAN HAMME JA PHILIPPE FRANCO:
LARGO WINCH, PERIJÄ
 SUOM. JORMA PENTTINEN
 TEKS. ANU TONTTI
 LIKE 1993

Largo Winchin seikkailujen ensimmäinen albumi tuo elävästi mieleen Zoom-lehden ajat, Bernard Prince ja vastaavat. Se on nimittäin hyvin ja selkeästi piirretty eurooppalaistyylillä toimintaviihdettä. Franqin piirrostyylillä voi hyvinkin verrata vaikkapa Hermannin tai Danyin seikkailurealistiseen tavaan ja Van Hammehan on tuttu vastavärväisten sarjakuvien käsikirjoittajana jo vuosien takaa. Erityisesti on mieleeni jäänyt albumi Kuoleman varjossa 70-80-lukujen vaihteen tienoilta.

Perijä kertoo valtavan monikansallisen suuryhtiön johtajan kuolemasta ja tästä johtuvista

ongelmista nuorelle hepulle nimeltään Largo Winch - hän nimittäin sattuu olemaan tuon yhtiön omaisuuden perijä, vaikkei sitä itse vielä tiedäkään. Ja eräät tahot toivoisivat hänen pysyvän tietämättömyydenä äkilliseen ja pikaiseen kuolemaansa asti.

Tälle perustalle rakennetaan sitten eksotista seikkailuja, vauhdikasta väkivaltaa, yhtiöpoliittisia pelejä ja napparaa toimintajuonon kuljetusta. Perijä on mukavaa ja perinteistä viihdesarjakuvaa, josta ei pahemmin valittamisen aiheita löydy - jos sellaisiksi ei välttämättä halua laskea epäilyllisyyttä ja tavanomaisuutta. Albumin piirros on siistin hallittua ja väritys paikoin jopa erityisen hyvää.

Eli Perijä tarjoaa pienen rentouttavan lukuhetken kaikille eurooppalaisen perussarjakuvan ystäville.

Toni Jerro

ENKI BILAL
KYLMÄ PÄIVÄNTASAAJA
 SUOMENNOS JUHANI TOLVANEN
 TEKST. JARI RASI
 TAMMI 1993

Bilalin ns. Nikopol-trilogia, jonka aikaisemmat osat ovat Jumalaton näytelmä ja Unien vankila, kiertyy nyt loppuunsa. Kylmän päiväntasaajan osaksi tuli odottamaton kunnia: Lire-lehti valitsi sen Ranskassa vuoden kirjaksi. Ja mikäs siinä: kirjan graafinen asu on niin henkeäsalpaavan upea kuin Bilalilta voi odottaakin, kerronta on monitasoista ja -mutkaista, mielikuvitus laukkaa rajattomasti.

Rönsyilevä, polveileva ja hypähtelevä kerronta ei ole joutavaa taiturointia, vaan se palvelee luhistuvan ja hajoavan maailman tarinaa upeasti ja luo kiehtovan, viimeisen päälle harkitun tunnelman. Tässä kirjassa muoto ja sisältö kietoutuvat toisiinsa erotta-

mattomasti, ja sarjakuva näyttää, mihin se parhaimmillaan pystyy. Kylmä päiväntasaaja on yksi sarjakuvavuoden huipusta.

Tarina potkaistaan liikkeelle noin kymmenen vuotta edellisen albumin tapahtumien jälkeen. Nikopolin ja Jill Bioskopin tarinasta ollaan tekemässä elokuvaa Dembi Dolossa, Afrikassa, ja Nikopolin poika Niko, joka on sattuneista syistä saman ikäinen ja näköinen kuin isänsä, yrittää päästä isänsä jäljille. Hän päätyy Ekvattori Cityyn Päiväntasaajalle, missä on aina noin 21 astetta pakkasta. Siellä ratkeavat lopulta kaikkien sarjan henkilöiden kohtalot.

Jokaiselta harkitulta sivulta loistaa piirtämisen ja kertomisen ilo. Varsinkin villieläinten kuvaaminen tuntuu olleen Bilalille mieluista. Lähes surrealistiset eläinhahmot kansoittavat albumia, niiden läsnäolon voi melkein haisua.

Albumi on säilyttänyt vapautuneen keveä, humoristinen ja ilmava verrattuna edelliseen. Unien vankila -kirjaan Bilal heittää ironisia kommentteja elokuvan tekemisestä, epäilemättä omien ohjauskokemustensa perusteella. Uudessa mieliopuliosessa urheilulajissa, shakkinyrkkeilyssä, on kaikki Jumalattoman näytelmän jääkiekko-ottelusta, se on rappeutuneen maailman viihdykettä.

Kylmän päiväntasaajan kieli on kuvien tavoin ihmeen rikasta ja monimerkityksistä, Bilal leikitelee sanoilla ja nimillä. Suomentaja on tehnyt kelpo työn joutessaan kääntämään paikoin Baudelairea, paikoin Nikopolin rapautuvaa mongerrusta.

Onkin perusteltua jo kirjassa esiintyneen Loopkin-anagrammin takia vaihtaa Alcide Nikopolin nimi takaisin alkuperäiseen asuunsa. Sarjan ensimmäisen osan, Jumalattoman näytelmän suomentaja oli kuulemma kuvitellut sitä jostain tuntemattomasta syystä anagrammiksi elokuvaohjaaja Sidney Pollackin nimestä ja päättänyt vaihtaa sen Stanley Kubrickin anagrammiksi!

Eikä Jumalattoman näytelmän

suomentaja ollut saanut pidetyksi vitsikkyyttään aisoissa muutenkaan: Kylmässä päiväntasaajassa vilautava Pariisin entinen diktaattori Jean-Ferdinand Choublanc esiintyy sarjan ensimmäisessä albumissa nimellä Jean-Fernet Branca. Toivottavasti nimien sekavuudesta ei ole haittaa tämän muutenkin tavanomaista kehittyneempää sarjakuvanlukutaitoa vaativan mestariteoksen ottamisessa haltuun. Lukekaa koko trilogia, se kannattaa.

Jukka Heiskanen

KILPAILU!

Sen kunniaksi, että Enki Bilalin Kylmä päiväntasaaja ilmestyy suomeksi, Sarjainfo julistaa lukijoilleen kilpailun. Keksikää mahdollisimman hauska anagrammi nimistä ENKI BILAL (siis tyylillä BILL AIKEN tai ABEL NILKI) ja/tai ALCIDE NIKOPOL (tyylillä CD-IKONI LE-POLA tai KANIPOLO EL CID). Anagrammeja saa lähettää vaikka koko listan.

Vastanneiden kesken arvotaan jostain mukavaa sarjakuviin liittyvää. Onnekkain voittajan nimi ja parhaat anagrammit julkaistaan Sarjainfon numerossa 1/1994. Postittakaa ehdotuksenne 25.2.1994 mennessä PÄÄTOIMITTAN Osoitteeseen, jonka löydätte lehden kakkosivulta. Alkakaahan pähkäillä!

GILBERT HERNANDEZ:
PALOMARIN VERI
 SUOM. JORMA PENTTINEN
 TEKST. HANNELE PARVIALA
 LIKE 1993
BIRDLAND
 SUOM. EL PULPO
 FLAMENCO
 TEKST. ANU TONTTI
 SÖTEM 1993

Gilbert Hernandez on jäänyt usein Rakkautta ja raketteja -veljeksiä -nokeammin piirtävän Jaamen varjoon. Vaikka Gilbertin viiva on karumpaa ja karkeampaa, ei hän välttämättä ole veljeään huonompi. Hänen hahmonsia ovat aivan yhtä ilmeikkäitä ja sarjakuvakerronnan hankin hallitsee erinomaisesti.

Yhteistä veljeksille on laaja henkilögalleria, jossa naishahmoilla on tärkeä osuus. Kun Jaime kertoo urbaaneista punkkarinuorista, sijoittaa Gilbert sarjansa kuvitteelliseen meksikolaiseen Palomarin pikkukäupunkiin, jota vahvat naiset johtavat.

Palomarin veressä kyläpahasta riivaa sarjamurhaaja. Murhamysteeri on kuitenkin häivytetty taustalle. Se on Gilbertille vain syy kutoa eri henkilöahmoista rikasta gobeliinia, joka kuvaa kokonaista yhteisöä.

Gilbertillä on ilmiömäinen taito herättää henkilönsä eloon. Vaikka hahmoja on mahdoton liuta, heidän persoonallisuutensa tekee helpoksi erottaa ihmiset toisistaan. Heidän suhteistaan muodostuu selkeä kuva yhteisön toiminnasta. Kokonaisen yhteisön kuvaajana Gilbert Hernandez on mestari, jonka ainoa vertailukohta lienee Tarmo Koivisto. Palomar on pohjois-Amerikan Mämmillä.

Gilbert on kertonut ammentavansa aineksia tarinoihinsa ja hahmoihinsa mummonsa kertomuksista. Yksi Palomarin veren alateemoista onkin elämäntavan muutos, kun nykyaika tunkee takapajukselle maaseudulle.

Birdland on alunperin Hernandezin veljeksiä julkaisevan Fantagraphicsin rahapulaa pornosarjoilla paikkaavalle Eros-alamerikille tehty väli-työ. Suomessa Like on käteytynyt kustantajana Sötem-merkin taakse.

Birdlandilla ei ole Palomarin kanssa muuta yhteistä kuin laaja henkilögalleria. Spermanhuuruissa tarinassa sekoitetaan naiskentelun siiteksi ufoja ja sameaa hippifilosofiaa vapaan rakkauden parantavasta voimasta, jota ei punkin parissa kasvaneelta piirtäjältä olisi odottanut.

Pornosarjakuvana Birdlandin potenssia nostaa muutaman asteen verran henkilöiden ongelmat, jotka tekevät heistä melkein oikean tuntuista ihmisiä. Pettymykset, kateus ja mustasukkaisuus ei ole heille alvan tuntematonta. Uskomattomat seksuaaliset suoritukset ja naiskentelun tarkka ja ahkera kuvaus sen sijaan on tavanomaista perustavaa.

Mahtakohan mahdollisia naislukijoita miellyttää, että jättiläismäiset kyrvät esitellään tasa-arvoisesti lähikuussa? Birdland ei ole kovin kaksinen albumi, mutta jos Likekin saa sillä paikatuksi taloutta, niin siitä vaan. Ei se kuitenkaan ole kaikkein surkeinta porno sarjakuvaa.

Harri Römpötti